

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vniuersa Theologia Scholastica, Speculatiua, Practica

Ad methodum S. Thomæ, quatuor Tomis comprehensa

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1626

IV. Vtrum visio effectiue procedat ab intellectu beati; & quodnam in ea re sit proprium munus luminis gloriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72856)

sum concursum immediatum supplem-
tum concursum habitus; imo ex veriori, quam suppono, re ipsa
ita efficiatur tunc, quando actus ipsi primum dis-
ponunt ad habitus acquirendos; cum tamen actus
illi non sint minus supernaturales, quoad substan-
tiam, quam visio; vt habet itidem communis senten-
tia; quicquid Sorus hoc argumento conuictus,
eo tandem deuenerit, vt negaret, actus eiusmodi
Theologicos esse supernaturales quoad substantiam.
Neque verò propterea Deus denominabitur à tali
visione videns; quia actiones immanentes non de-
nominant efficiens, nisi in quo inhaerent, vt rectè
Vasquez loc. cit.

Vnde probatur etiam secunda pars assertionis,
suppleri nimirum luminis gloriae defectum posse per
actualem concursum Dei; quæ ab omnibus quo-
que pro præcedenti parte citatis asseritur, excepto
Capreolo in 4. d. 49. q. 4 qui putat suppleri non
posse solo eo concursu, absque alia qualitate saltem
transiente eius loco substituta: sed quæ sententia v-
trâque ratione præmissa efficaciter refellitur.

13 Tertia pars asseritur à Gregorio de Valentia, quam
etiam supponunt Molina & Vasquez post Capreol-
um loc. cit. Probatur. Quia nihil videtur obsta-
re, quo minus detur qualitas supernaturalis transiens,
per modum quasi actus secundi, quæ possit esse prin-
cipium visionis: sicut quidem Molina hic, & multi
alij existimant, etiam motiones vocantis gratiæ esse
principia effectiua actuum supernaturalium, ad quos
dantur: similemque aliquam qualitatem (quam etiam
lumen gloriae vocant per modum actus trans-
euntis communicatam) putant re ipsa quidam com-
municatam S. Paulo in transiente illa visione Dei: id
quod expressè etiam docet S. Thomas 2. 2. q. 175 a.
3. ad 2. qui hanc ipsam etiam qualitatem vocat lum-
men gloriae, vtique tamen ab habitu luminis gloriae
essentialiter distinctam. Vnde minus probatur senten-
tia Suarez loc. cit. num. 4. qui contra Capreolum
disputat, non posse dari lumen, quantumuis transiens,
specie distinctum ab habitu luminis gloriae; ac pro-
inde eam Capreoli sententiam, aut coincidere cum
sententia Caietani; aut esse minus probabilem: quod
tamen ab eo non video firma aliqua ratione probari.

His addo, de quo tamen hoc loco nulla proprie
est controuersia, posse quamlibet aliam rem assumi,
quæ per modum instrumenti supernaturalis, sit
cum intellectu creato principium visionis. Nul-
la enim est hæc in re implicatio contradictionis: &
quicquid Deus in subiecto potest per seipsum, pos-
test etiam per instrumentum creatum, saltem iuxta
potentiam eius obedientialem eleuatam, vt suo lo-
co ex veriori docetur. Etsi quidem interim hoc casu
intellectus vis & efficientia tali instrumento con-
naturaliter non compleatur, nec ex illo & intellectu
constitui possit totalis & completa ac principalis
causa visionis; ac proinde nihilominus Deus suo pec-
ciliari concursu vtriusque principij suæ in-
strumenti inefficaciam & defe-

ctum supple de-
beat.

DVBIVM IV.

*Utrum visio effectiue procedat ab
intellectu beati: & quodnam in
ea re sit proprium munus lumi-
nis gloriae.*

S. Thom. 1. p. q. 12. a. 4. & 5.

T Ametsi quidem hæcenus explicatum ac defini-
tum sit, habitum luminis gloriae necessarium esse
se ad visionem: nondum tamen declaratum est, quif-
nam sit in ea re proprius eius concursus, seu pro-
prium munus: quod ipsum tamen definiiri etiam
non potest, nisi prius constet, an visio effectiue ab
intellectu creato beati procedat: quorum vtrumque
proinde hac dubitatione exponendum est. Et verò
quod attinet ad efficientiam intellectus creati, circa
visionem, est prima sententia multorum & grauium
Theologorum, qui docent, visionem à solo Deo pro-
duci, intellectu beati solum materialiter & subiecti-
ue ad eam concurrente, recipiendo visionem. Ita do-
cent Nominales, nominatum Ockam in 1. d. 1. q. 2.
& in 4. q. 13 a. 5. dub. 6. Gabriel in 3. d. 14 q. 1. Mar-
silius in 3. q. 10. a. 2. Idem ferè sentiunt Richardus in
3. d. 14 a. 2. q. 3. & 4. & in 4. d. 49. a. 3. q. 5. Scotus in
4. d. 49. q. 11. & in 3. d. 14. q. 1. a. 2. Durandus ead. dist.
q. 1. num. 9. & in 4. d. 49. q. 2. Paludanus ibid. q. 2.

Secunda sententia est quorundam Thomistarum,
qui significant, visionem aut nullo modo immédia-
te produci ab intellectu beati, sed à solo lumine glo-
riae; in quibus Capreolus in 4. d. 49. q. 4. a. 3. & Sorus
q. 2. a. 4. vbi intellectum præditum lumine gloriae re-
spectu visionis comparat aquæ calidæ in ordine ad
calefactionem; vel certè non totam eius rationem
fieri ab intellectu beati, vt indicat idem Capreolus
loc. cit. Fundamenta sunt. Tum quia actus adeò su-
pernaturalis non potest physicè produci à potentia
naturali. Tum quia visio producitur per creationem,
vt aiunt. Tum quia non potest vero aliquo sensu dici,
hominem seipsum beatificare, nec efficienter
quidem; formaliter enim vel obiectiue id fieri non
posse clarum est, & extra controuersiam.

2 Tertia sententia est, visionem ab intellectu beati ve-
rè ac physicè produci, seu quod id est, effectiue pro-
cedere. Authores inferius referemus: qui tamen rur-
sum variant. Alij enim tribuunt eam efficientiam in-
tellectui creato secundum suam virtutem natiuam,
atq; iuncto simul lumine gloriae, etiam vt principio
quo principali; alij solum secundum potentiam o-
bedientialem, & vt instrumento Dei, seu luminis
gloriae.

Eodem modo quod ad alteram dubitationis par-
tem attinet, admodum variè à varijs Doctoribus ex-
plicatur munus & causalitas seu concursus luminis
gloriae circa visionem; prout nimirum variè ipsi sen-
tiunt, vel de principio efficiente visionis ex dictis;
vel de natura & ratione luminis gloriae, iuxta dicta
dub. præcedent. vt in specie magis inferius declara-
bitur.

Assertio I. Intellectus beati verè ac physicè pro-
ducit visionem beatificam. Ita S. Thomas hic q. 12.

art. 5.

art. 5. resp. ad 1. ubi ait, lumen creatum esse necessarium ad videndum Dei essentiam, non quod per hoc lumen Dei essentia intelligibilis fiat, quae secundum se intelligibilis est; sed ad hoc quod intellectus fiat potens ad intelligendum, per modum, quo potentia sit potentior ad operandum per habitum. Idem supponit S. Thomas generatim, ubique agit de actibus supernaturalibus, vt in 1. 2. q. 3. a. 2. 3. 4. & in 2. 2. q. 2. 3. a. 2. Idem docent Caietanus & alij recentiores Thomistae hic q. 12. a. 5. item Molina ibidem d. 1. Gregorius de Valentia q. 12. p. 3. Suarez de Deo lib. 2. cap. 10. num. 5. & 8. Vasquez disp. 42. cap. 1. & d. 43. cap. 6. Albertinus tom. 1. princip. 1. coroll. 1. num. 14. & 15. quae proinde hoc tempore est communis sententia Theologorum.

Probatur primò ex Scriptura simpliciter asserente, beatos Deum videre, vt patet ex dub. 1. Videre autem vel est formaliter actio videntis, aut certè terminus ab actione videntis productus, vt ex Philosophia constat. Secundò certum est, ex Concilio Tridentino sess. 6. cap. 5. & can. 4. actum charitatis, & alios actus supernaturales, etiam quoad substantiam, produci à potentia vitali hominis: cur non ergo etiam visio: cum vtrique ex sua ratione sint actus vitales & intrinsecè supernaturales?

3 Tertio accedit ratio. Quia vel de ratione actus vitalis est, simpliciter & absolute loquendo, vt producatur à principio vitali intrinsecò; vt videtur supponere Vasquez d. 46. num. 4. ex 1. 2. q. 3. a. 2. vocans eam sententiam magis communem Theologorum: vel certè non potest in subiecto exercere munus actus vitalis, adeoque subiectum constituere seu denominare videntem, aut amantem, nisi ab eo verè producatur, vt magis inclinatur Suarez loc. cit. num. 7. & significat Molina loc. cit. post Capreolum, Ferrarientem, Caietanum, Soram, apud Vasquez loc. cit. num. 2. et si quoad vtramque partem contrarium sentiat Gregorius de Valentia hic q. 12. p. 3. Aut denique, quicquid sit de absoluta Dei potentia, hic tamen certè eius producendae modus connaturalis est, vt à principio vitali intrinsecò procedat, vt constat ex Aristotele lib. 2. de anima & lib. 9. metaph. text. 5. & communi omnium Philosophorum sententia. Cum ergo minimè dubitandum sit, visionem Dei, vt pote perfectissimam omnium operationum vitalium, ac status beatorum perfectissimi propriam, modo etiam perfectissimam & rerum naturis maximè connaturali elici; non est dubitandum, eam effectiue procedere ab intellectu beati: quicquid Nominales superius citati, alijque in contrarium dixerint: esto sententia illa hactenus erronea censeri non possit; etsi quidam ita censuerint apud Suarez loco citato num. 6.

4 Assertio II. Intellectus beati producit visionem non tantum remotè, & quasi per accidens, recipiendo ac sustentando lumen gloriae; à quo solo immediatè visio producatur; sed etiam immediatè ac per seipsum suamque entitatem, vna cum lumine gloriae, influendo in visionem. Ita citati omnes pro praecedenti assertione contra secundam sententiam superius relata, & colligitur ex citatis verbis S. Thomae: nam & alij actus ad quos habitus, seu naturales, seu supernaturales dantur, non procedunt immediatè à solo habitu, sed etiam à potentia vna cum ha-

bitu. Idem probatur omnibus rationibus pro praecedenti assertione allatis.

Ad fundamenta contrariae sententiae respondentur, omnia & singula illa quae assumuntur, esse falsa. Ac nominatim quod ad postremum attinet, non esse absurdum dicere, hominem seipsum beatificare, efficienter: patet ex scriptura in simili, ubi dicitur homo seipsum sanctificare & viuificare, 1. Ioan. 3. v. 3. *Evomnis qui habet hanc spem in eo, sanctificat se, sicut & ille sanctus est.* Eccles. 2. v. 26. *Qui seruit Dominum, preparabunt corda sua, & in conspectu illius sanctificabunt animas suas.* Ezech. 18. v. 27. *Cum auerterit se impius ab impietate sua, quam operatus est, & fecerit iudicium & iustitiam, ipse animam suam viuificabit, &c.*

Assertio III. Intellectus, accedente lumine gloriae, influit in actum visionis, per suam virtutem naturam, habentem partialem saltem efficacitatem ad videndum Deum; & non per solam virtutem obedientialem. Ita sentiunt Molina 1. p. q. 12. art. 4. Vasquez d. 43. à num. 11. Albertinus tom. 1. princip. 1. coroll. 1. num. 11. & habetur ex dictis dub. praeced. assert. 2. in fin. ubi diximus visionem esse connaturalem intellectui in structo lumine gloriae; quod etiam docent praeter citatos, Ferrarientis, & Caietanus ibidem citati; tamen Suarez loc. cit. num. 14. & in 3. p. tom. 1. d. 31. sect. 6. edit. ult. contrarium sentiat, ratus intellectum ad visionem, & vniuersim omnes potentias ad supernaturales actus solum concurrere per potentiam obedientialem.

Ratio est. Quia vt rectè Molina dixit, coniuncto ex intellectu & lumine gloriae, ita est connaturaliter elicere visionem, vt miraculum esset, si non eliceret; & tamen solum gloriae lumen connaturaliter non efficit, ex dictis assert. 2. Ergo etiam intellectus, & non solum lumen gloriae habet connaturalem vim (partialem tamen & incompletam) eam efficiendi. Secundo. Aliter vtique intellectus beati concurrir ad visionem, quam aqua ad iustificationem in baptismo; aut quam concurreret eadem aqua ad visionem, si à Deo velut instrumentum visionis produceret assumeretur. Ergo intellectus concurrir ad visionem, non merè per potentiam obedientialem. Tertio. Visio est actus vitalis: Ergo à principio vitali (supposito lumine gloriae) quae tali, adeoque connaturaliter procedit: alias perinde esset, ac si ab intellectu effectiue procederet supernaturalis actus dilectionis. Quarto. Deus vt visibilis continetur aliquo modo intra latitudinem obiecti naturalis ipsius intellectus, quod est Ens vt Ens; vt dictum dub. 2. Ergo per vim naturalem intellectus, adiutam tamen ab auxilio & lumine supernaturali, potest attingi. Quintò. Si intellectus natura sua non haberet etiam vim aliquam partialem & incompletam ad visionem, tunc accessione luminis gloriae non constitueretur maior vis, seu principium perfectius ad visionem elicendam, quam si Deus solo lumine gloriae efficeret visionem in intellectu: sed hoc videtur absurdum: Ergo. Idem vniuersim existimo probabilius esse, circa alios actus vitales supernaturales, à potentijs vitalibus elicitos; quandoquidem potentiae se ad eos liberè determinant; tamen si alioquin eadem de illis sit controuersia, vt videre est apud Suarez ibidem.

An verò intellectus vna cum lumine gloriae sit

principium, quo principale visionis, ut vult Vasquez loc. cit. n. 14. & 15. an verò solum instrumentale, ut docent Suarez & Albertinus locis cit. communis est controuersia cum omnibus actibus supernaturalibus à potentia naturali & habitu supernaturali procedentibus, de qua libi agendum. Hic solum dico, neque lumen esse instrumentum intellectus, velut principij principalis, ut patet, cum id sit altioris ordinis; neque intellectum esse instrumentum luminis, licet ita quidam loquantur: cum tantum se habeat ad intellectum velut habitus ad potentiam; nec in cæteris actibus supernaturalibus, intellectus aut voluntas, sit instrumentum habitus supernaturalis: alioqui voluntas seipsam non determinaret ad actus, sed determinaretur ab habitu; cum tamen habitibus eiusmodi libere vtamur, quando volumus.

Assertio IV. Lumen gloriæ 1. non datur ad recipiendam propriè ipsam essentiam diuinam, per modum speciei intelligibilis: nec 2. propriè & principaliter ad recipiendam visionem beatificam: nec 3. vt per modum speciei intelligibilis, ex parte obiecti, cum intellectu beati concurrat ad visionem: nec 4. est mera conditio, sine qua non, ex parte intellectus, ad visionem requisita: sed 5. ad hoc propriè confertur, vt intellectus defectum in elicienda visione suppleat; adeoque vt vna cum ipso, per modum aliorum habituum supernaturalium, effectiue concurrat ad visionem. Hæc assertio quoad omnes partes (primà solum exceptâ, de qua controuertitur, vt dicemus) est quasi in terminis S. Thomæ hic quæst. 12. art. 5. vbi lumen gloriæ vocat *virtutem intelligendi superadditam potentie*: Et in resp. ad 1. dicit, per lumen gloriæ fieri intellectum potentem ad intelligendum, ad eum modum, quo per habitum potentia fit potentior ad operandum, vt etiam assert. 1. dictum. Etrursum ibid. art. 6. ait: *Intellectus vnus beati habebit maiorem virtutem seu facultatem ad videndum Deum, quam alterius*. Facultas autem videndi Deum non competit intellectui creato secundum suam naturam, sed per lumen gloriæ. Et ibid. ad 3. diuersitatem visionis confert in diuersam facultatem intellectus, non quidem naturalem, sed gloriosam. Vnde perspicue habetur, per lumen gloriæ conferri vim & virtutem intellectui ad eliciendam visionem. Eadem est communis recentiorum sententia; in specie Gregorij de Valentia quæst. 12. p. 3. Molina art. 5. disput. 2. Suariz lib. 2. de Deo cap. 15. num. 1. Albertini cit. coroll. 1. & aliorum. Probatur & declaratur assertio sigillatim quoad singulas partes.

Etenim prima pars ponitur propter Capreolum in 4. d. 49. quæst. 4. art. 1. & 3. Sotum quæst. 2. art. 4. Ferrarientem in 3. cont. gent. cap. 54. Caietanum hic quæst. 12. art. 5. & alios recentiores Thomistas, qui docent lumen gloriæ requiri, velut dispositionem passiuam, seu materialem; ad eam visionem (quam ineffabilem dicunt) quæ fit inter diuinam essentiam, & intellectum in Esse intelligibili. Quod colligunt ex S. Thomæ hic quæst. 12. artic. 5. vbi ait: *Omne quod excedit suam naturam, oportet, quod disponatur aliqua dispositione, quæ sit supra suam naturam. Sicut si aer debeat accipere formam ignis, oportet, quod disponatur aliqua dispositione ad talem formam. Cum autem aliquis intellectus creatus vi-*

det Deum per essentiam, ipsa essentia sit forma intelligibilis intellectus. Vnde oportet, quod aliqua dispositio supernaturalis ei superaddatur ad hoc, quod eleuetur in tantam sublimitatem.

Quæ quidem doctrina dupliciter potest intelligi. Primo, vt significetur, lumen gloriæ esse immediatè dispositionem passiuam, ad aliquam formalem & realem vñionem inter Deum, & intellectum Beati: & hoc sensu falsa est; quia neque necessaria est talis vñio; neque explicari potest, qualis sit, vt pluribus Vasquez disput. 43. à cap. 3. vsque ad 8. & Suarez cit. cap. 15. num. 21. Secundò potest intelligi de vñione effectiua seu obiectiua; in eo scilicet, quod Deus obiectiue, seu per modum obiecti, quasi connaturali quodam debito ordinetur & concurrat cum intellectu instructo lumine gloriæ; ad visionem; sicque adeo vniatur intellectui videntis: ita vt sit dispositio ad essentiam diuinam, in ratione obiecti; quia nimirum actiuitas illius obiecti, & concursus non est debitus, nec connaturalis intellectui, nisi eleuato lumine gloriæ: & hic sensus est verus; sed non est aliquid in re distinctum ab eo, quod est intellectum lumine gloriæ proxime aptum reddi ad videndum, adeoque lumen simul cum intellectu effectiue concurrere ad visionem; vt rectè Suarez citat. num. 21. & ex ipsomet. S. Thomæ intelligi potest; quando post verba antea citata, mox subiungit: *Cum igitur virtus naturalis intellectus creati non sufficiat ad Dei essentiam videndam, oportet, quod ex diuina gratia superaccrescat ei virtus intelligendi*; nimirum per lumen gloriæ. Idem ergo est S. Thomæ, intellectum per lumen gloriæ disponi ad hoc, vt ei essentia diuina fiat (in actu secundo) forma intelligibilis, & superaccrescere ei virtutem intelligendi ad videndam Dei essentiam per lumen gloriæ: quod etiam ex resp. ad 1. ibidem magis patet, vt dictum.

Secunda pars est contra Maiorem in 3. dist. 14. quæst. 2. dub. 2. & in 4. d. 49. quæst. 4. qui cum fateatur visionem effectiue procedere ab intellectu, dicit tamen, lumen gloriæ solum dispositiue concurrere ad visionem recipiendam: quod multo magis asserere debent illi, qui admissio lumine gloriæ, dicunt, visionem à solo Deo produci; ex quibus Gabriel, Durandus, & alij, in initio huius dubij citati. Sed est sententia falsa: tum quia in Concilio Viennensi cit. Clement. *Ad nostrum*, de hæreticis, absolute definitur, lumen gloriæ esse necessarium ad Deum videndum: videre autem non est tantum pati, sed agere: tum quia plus est producere visionem, quam recipere: cum ergo intellectus non solum recipiat, sed etiam producat visionem, vt dictum assertione 1. ad producendam potius, quam recipiendam visionem necessarium erit lumen gloriæ.

An verò simul etiam aliquò modo lumen gloriæ dici possit dispositio ad visionem recipiendam; ita vt mediante lumine recipiatur visio in intellectu Beati, saltem ex consequenti, & absque eo, quod ipsam lumen gloriæ sit potentia receptiua, non est quæstio magni momenti; & disputatur in vtramque partem probabiliter apud Suarez à num. 22. Rectius tamen Gregorius de Valentia quæst. 12. p. 3. Molina art. 5. disput. 1. conc. 3. & Vasquez cit.

d. 43. cap. 7. cum alijs simpliciter negant, concurrere ad visionem in genere causæ materialis, & dispositivæ ad recipiendum. Sicut enim intellectus potest per potentiam passivam obedientialem immediate recipere ipsum lumen gloriæ; ita etiam visionem beatificam, cum utrumque sit æque supernaturalis. Et si ad actus charitatis, aliarumque virtutum supernaturalium, quantumvis supernaturales recipiendos, non prærequiritur quedam dispositio passiva, cur ad recipendam visionem? Neque verò S. Thomas fauet oppositæ sententiæ, quam refutavimus. Non enim docuit, lumen gloriæ esse dispositionem ad visionem recipendam, sed potius ad efficiendam ipsam, ut superius dictum; & recte etiam quoad hoc notavit Sorus in 4. d. 49. q. 2. art. 4.

10 Tertia pars, non concurrere per modum speciei intelligibilis, est contra Vasquez cit. disput. 43. cap. 7. satique probata manet ex dubio præcedent. assert. 4. Quibus addo, oppositam sententiam plane confundere efficientiam ex parte potentæ, cum efficientia ex parte obiecti: cum utriusque sit ratio diversissima, ut videre est tam in habitibus voluntatis, quam intellectus. Aliud enim est species intelligibilis, ex parte obiecti supplens activitatem obiecti; aliud habitus operativus, ex parte potentæ, supplens defectum virtutis operativæ ipsius potentæ: hoc facit lumen gloriæ, ut expressè etiam docet S. Thomas q. 12. a. 5. non illud.

Neque propterea, quia Deus per modum speciei concurret ad visionem, consequitur, lumen gloriæ non esse necessarium, ut ratiocinatur Vasquez: quod perinde est, ac si quis dicat, ad actum fidei dari in intellectu speciem creatam; Ergo non opus esse habitu fidei. E contrario verò si lumen gloriæ per modum speciei intelligibilis, siue impressæ, concurreret ad visionem, tunc sanè fatendum esset, intellectum cum solo lumine gloriæ, non esse integrum principium efficiens (per modum causæ secundæ) ipsius visionis: quod tamen ibidem cap. 6. contendit Vasquez: sed adhuc ulterius defectus principij efficientis particularis à Deo suppleendus foret; non minus quam si in intellectu esset quidem species intelligibilis representans veritatem diuinitus revelatam, non tamen esset in eo habitus supernaturalis fidei, intellectum perficiens ad credendum.

Quarta pars, non esse solam conditionem, est contra quosdam apud eundem Vasquez d. 43. num. 24. Probatur. Tum quia non potest explicari, cur requiratur talis conditio, si non habet propriam causalitatem. Tum quia si lumen gloriæ solum est conditio, sequitur, intellectum etiam accedente lumine, nondum sufficienter esse instructum ad elicendam visionem, ut mox dicitur.

11 Vnde probatur Quinta & ultima pars. Quia de fide certum est, naturales animæ potentias non esse per se, etiam in actu primo, ita instructas & perfectas, ut sufficientem & completam vim & efficacitatem habeant, ad eliciendos actus intrinsecè supernaturales, qualem esse diximus visionem beatificam, ut suo loco docetur de Gratia 1. 2. quæst. 119. Ut ergo ad id connaturaliter, ac in actu primo sufficientes ac potentes reddantur, de-

bent aliquo auxilio supernaturali superaddito eleuari ac perfici: tales sunt supernaturales habitus, seu in voluntate, seu in intellectu; ac in proposito ipsum lumen gloriæ: qui proinde etiam ipse est habitus supernaturalis operativus, & quidem omnium præstantissimus, ut alibi docetur.

Ex quo fundamento etiam facillimè solvuntur omnia argumenta, quæ contra necessitatem luminis gloriæ, etiam supposito concursu Essentiæ divinæ, per modum speciei intelligibilis, à Vasquo, & alijs obijciuntur; ut opus non sit in illis solvendis hærere. Quomodo autem, cum ad visionem nulla concurret species impressa creata, intellectus agens, prout à possibili re vel ratione distinguitur, nullum ad visionem concursum habeat, ac proinde etiam ex sua parte opus non habeat auxilio luminis gloriæ, ut vim ipsi vllam, aut efficacitatem in ordine ad visionem Dei conferat, rectè & facillè post Capreolum in 4. dist. 49. artic. 3. quæst. 2. explicat Vasquez disput. 45. cap. 2. quicquid in contrarium dixerit Richardus d. 49. art. 3. quæst. 2.

DVBIVM V.

An, & quanam ratione, videntium essentiam Dei, unus alio perfectius Deum videat; num ob solam etiam maiorem perfectionem naturalem intellectus.

S. Thom. 1. p. q. 12. a. 6.

1 Proccedit hæc quæstio non solum de animabus, seu hominibus beatis, sed etiam de Angelis; siue inter se, siue cum hominibus conferantur. Nec est fere nisi cum hæreticis controuersia quoad quæstionem An est; sed de modo tamen & ratione, seu causa eius diversitas Scholasticij etiam hodie inter se disceptant, ut inferius patebit.

Assertio I. Beati non æquali perfectione omnes diuinam essentiam contuentur; sed alij perfectius, quam alij. Ita S. Thomas hic quæst. 12. art. 6. & in 4. d. 49. quæst. 2. art. 4. & in 3. cont. gent. cap. 56. alijque Scholastici omnes ibidem singulis locis. Et est de fide contra Iouinianum apud S. Hieronymum lib. 2. contra eundem, qui docuit, paria esse omnia Beatorum præmia & merita. Idem ferè docuit Lutherus in sermone quodam de Natiuitate B. Mariæ Virginis: quem communiter sequuntur huius temporis sectarij ex eo fundamento, alibi refellendo, quod homines formaliter sint iusti, per ipsam iustitiam Christi: quos refellit Bellarminus lib. 3. de iustificat. cap. 16.

Probatur assertio ex Scriptura Ioan. 14. v. 2. *In domo patris mei mansiones multe sunt*, 1. Corinth. 15. v. 41. *stella differt à stella claritate; sicut resurrectio mortuorum*, 2. Cor. 5. 6. *Qui parce seminat, parce & metet; & qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet.*